

Profesor Wanda Rydlewska-Sadowska – Lekarz, Nauczyciel, Mistrz...

Wspomnienie Piotra Hoffmana

21 lipca 2019 roku odeszła po krótkiej chorobie Pani Profesor Wanda Rydlewska-Sadowska. Lekarz w pełni oddany swojej pasji, wybitny naukowiec, nauczyciel pokoleń kardiologów. Każdy, kto poznał Panią Profesor, pozostawał pod wrażeniem Jej niezwyklej osobowości. Spotkałem Ją w roku 1983, gdy ubiegałem się o miejsce w Jej zespole. Jako początkujący lekarz, echokardiografista samouk, z wielką niepewnością przestępowałem próg gabinetu. Bez rekomendacji i dorobku naukowego... Przyjęła mnie bardzo życzliwie, a swoim charakterystycznym poczuciem humoru nadała rozmowie bezpośredni ton. Poznałem osobę niezwykle, z którą praca przez kolejne lata przerodziła się w zawodową pasję na całe życie.

Profesor Sadowska imponowała błyskotliwą inteligencją. Jako młodzi lekarze byliśmy pod wrażeniem Jej precyzyjnego myślenia klinicznego, łączenia faktów, dochodzenia do prawdy najkrótszą drogą. Wielu rozpoznań dokonywała po rozmowie z chorym na podstawie badania klinicznego, zapisu EKG i obrazu RTG klatki piersiowej. Uczyła lekarskiego rzemiosła, pokazując sztukę. Pasjonowała Ją trudne elektrokardiogramy. W mojej pamięci na zawsze pozostaną godziny spędzone nad rejestracjami szmerów i tonów serca, uderzenia koniuszkowego i arteriogramu tętnicy szyjnej, których łączna interpretacja wymagała szerokiej wiedzy. Pani Profesor weryfikowała nasze opisy tych badań i był to czas otwartej, żywej dyskusji. Każda nasza sensowna uwaga sprawiała Jej ogromną satysfakcję; czuła, że Jej wysiłek nie idzie na marne.

Wielką pasją Pani Profesor była echokardiografia. Uczyła nas żelaznej logiki w interpretacji tych badań i zachowania ich klinicznego kontekstu. Pisząc te słowa, przypominam sobie niezwykle entuzjazm wszystkich współpracowników Pani Profesor towarzyszący poznawaniu nowych możliwości metody, ich przekładaniu na codzienność kliniczną i wynikające z tego stopniowe zmiany algorytmów diagnostycznych. Zaowocowało to licznymi doktoratami, których przygotowanie pod okiem Pani Profesor stanowiło szkołę dyscypliny naukowej, konsekwencji badawczej, wreszcie umiejętności formułowania myśli tak, by były jasne także dla czytelnika... A jasny, zwięzły styl Pani Profesor jest znany wszystkim, którzy zgłębiali Jej klasyczne podręczniki – „Zaburzenia rytmu serca”, „Echokardiografię kliniczną” czy, jako współredaktorki, „Wady serca”.

Profesor Wanda Rydlewska-Sadowska była urodzonym dydaktykiem. Organizowane z Jej inicjatywy w pierwszy poniedziałek miesiąca spotkania echokardiograficzne gromadziły w niewielkiej sali konferencyjnej Instytutu Kardiologii w warszawskim Aninie tłumy lekarzy z różnych zakątków Polski. Dyskusje o kolejnych echokardiogramach i ich znaczeniu klinicznym przeciągały się do późnych godzin wieczornych. W czasach bardzo ograniczonego dostępu do publikacji była to pionierska działalność budująca aktywne środowisko i tworząca jego jakość. Naturalną konsekwencją było powołanie w 1988 roku Sekcji Echokardiografii Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego, której została wieloletnim przewodniczącym.

Profesor Wanda Rydlewska-Sadowska kierowała przez lata Kliniką Szybkiej Diagnostyki, Zakładem Diagnostyki Nieinwazyjnej oraz Pracownią Badań Holterowskich Instytutu Kardiologii w Aninie. Kiedy odeszła na emeryturę w 2001 roku, pozostawiła po sobie grono uczniów, którzy przejęli Jej pasję, sposób myślenia klinicznego i naukowego. Obecnie Klinika, którą objąłem po Pani Profesor (po zmianie nazwy: Klinika Wad Wrodzonych Serca z Pracownią Echokardiografii Klinicznej) może się poszczycić czterema profesorami zwyczajnymi, trzema doktorami habilitowanymi i licznymi doktorantami. Wielu Jej wybitnych uczniów pracuje w innych klinikach Instytutu Kardiologii czy szpitalach.

Idziemy drogą wytyczoną przez Panią Profesor, pamiętając Jej nauki, zachęty i przestrogi. I choć czas zabrał Ją z naszego grona, to Jej myśl pozostanie wśród nas na zawsze.

Spotkanie Sekcji Echokardiografii, Warszawa, lata 90. ubiegłego wieku. Pani Profesor Wanda Rydlewska-Sadowska w środku z częścią zespołu; od lewej: Anna Klisiewicz, Piotr Hoffman, Piotr Michałek, Ewa Jakubowska, Wanda Rydlewska-Sadowska, Ewa Łastowiecka, Marek Konka, Beata Kuśmierzyk-Droszcz, Bożena Majewska

